ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá komora)

z 26. októbra 2010 *

Vo veci T-23/09,

Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP),

Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG),

so sídlom v Paríži (Francúzsko), v zastúpení: pôvodne Y.-R. Guillou, H. Speyart van Woerden, T. Verstraeten a C. van Sasse van Ysselt, neskôr Y.-R. Guillou, L. Defalque a C. Robert, advokáti,

žalobkyne,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: A. Bouquet a É. Gippini Fournier, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

* Jazyk konania: francúzština.

ktorej predmetom je návrh na zrušenie rozhodnutia Komisie K(2008) 6494 z 29. októbra 2008 vo veci COMP/39510, ktorým sa nariaďuje Ordre national des pharmaciens (ONP), CNOP a CCG, aby sa podrobili inšpekcii v súlade s článkom 20 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 13/031, s. 65),

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora),

v zložení v štádiu rozhodovania: predseda komory O. Czúcz (spravodajca), sudcovia I. Labucka a K. O'Higgins,

tajomník: T. Weiler, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 23. februára 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

1 Článok 20 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 13/031, s. 65) uvádza:

„1. Aby mohla Komisia plniť povinnosti určené jej týmto nariadením, môže vykonávať všetky nevyhnutné inšpekcie podnikov a združení podnikov.

…

4. Podniky a združenia podnikov sú povinné podrobiť sa inšpekciám nariadeným Komisiou. Rozhodnutie vymedzuje predmet a účel inšpekcie, stanovuje dátum, kedy má začať, a uvádza pokuty podľa článkov 23 a 24 a právo na preskúmanie rozhodnutia Súdnym dvorom…“

Okolnosti predchádzajúce sporu

2 Žalobkyne, Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP) a Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG), sú spolu s Ordre national des pharmaciens (ONP) adresátmi rozhodnutia Komisie Európskych spoločenstiev K(2008) 6494 z 29. októbra 2008, ktorým sa im nariadilo, aby sa podrobili inšpekcii v súlade s článkom 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 vo veci COMP/39510 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie"). V inom rozhodnutí z toho istého dňa Komisia nariadila spoločnosti Laboratoire Champagnat Desmoulins Philippakis, aby sa podrobila inšpekcii v tej istej veci. Toto rozhodnutie je predmetom preskúmania v súvisiacej veci T-24/09.

O ONP a jej radách

3 ONP a jej rady sa riadia francúzskym zákonníkom verejného zdravia (ďalej len „ZVZ").

4 Článok L 4231-1 ZVZ uvádza:

„Cieľom [ONP] je:

1. zabezpečovať dodržiavanie profesijných povinností;

2. zabezpečovať ochranu vážnosti a nezávislosti povolania;

3. dbať na odbornosť lekárnikov;

4. prispievať k podpore verejného zdravia a kvality starostlivosti, najmä bezpečnosti odborných úkonov.

[ONP] združuje lekárnikov vykonávajúcich svoje povolanie vo Francúzsku."

5 Článok L 4232-1 ZVZ upresňuje, že ONP sa skladá zo siedmych sekcií, z ktorých každá, s výnimkou sekcie E, ktorá je organizovaná na geografickom základe, zodpovedá výkonu špecifickej disciplíny lekárnictva (lekáreň, priemysel, veľkoobchod, súkromná a nemocničná lekárska biológia, nemocničné lekárnictvo). Sekcia G sa spája s lekárnikmi biológmi, ktorí vykonávajú činnosť vo verejných a súkromných laboratóriách pre analýzy lekárskej biológie. Každú sekciu riadi centrálna rada.

6 ONP pozostáva z CNOP, centrálnych rád, vrátane CCG, a regionálnych rád. Článok L 4233-1 ZVZ stanovuje, že jednotlivé rady ONP majú občianskoprávnu subjektivitu.

O napadnutom rozhodnutí

7 V prvých štyroch odôvodneniach napadnutého rozhodnutia sa uvádza:

„Komisia má k dispozícii informácie, podľa ktorých už najmenej od roku 2003 existujú dohody a/alebo zosúladené postupy medzi lekárnikmi vo Francúzsku združenými v [ONP] a/alebo rozhodnutia [ONP] a/alebo [CNOP] a/alebo[CCG…], ktoré majú za cieľ a/alebo za následok zabrániť hospodárskej súťaži, obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž na spoločnom trhu, najmä na trhu analytických služieb lekárskej biológie. Toto správanie sa prejavilo najmä vo forme rozhodnutí, ktorých cieľom je zabrániť lekárnikom a/alebo právnickým osobám vo vstupe na trh analytických služieb lekárskej biológie, obmedziť ich činnosť na tomto trhu alebo ich z tohto trhu vylúčiť.

[ONP] je profesijná komora, ktorú Francúzska republika poverila najmä úlohami zabezpečovať dodržiavanie profesijných povinností lekárnikov, chrániť vážnosť a nezávislosť povolania, dbať na odbornosť lekárnikov a prispievať k podpore verejného zdravia a kvality starostlivosti, najmä bezpečnosti odborných úkonov. [ONP] pozostáva z jednej [n]árodnej rady, ako aj zo siedm[ich] sekcií, do ktorých sú rozdelení lekárnici: napríklad [s]ekcia G združuje lekárnikov biológov, ktorí vykonávajú činnosť vo verejných a súkromných laboratóriách pre analýzy lekárskej biológie. [ONP] a všetky jej rady majú občianskoprávnu subjektivitu.

[ONP] a jej [r]ady majú právomoc kontrolovať prístup k povolaniu a jeho výkon, ako aj disciplinárnu sankčnú právomoc nad lekárnikmi a právnickými osobami vykonávajúcimi činnosť spojenú s povolaním lekárnika, napríklad činnosť lekárnika biológa vykonávajúceho odbornú činnosť vo verejných a súkromných laboratóriách pre analýzy lekárskej biológie. Kontrola prístupu k povolaniu sa vykonáva prostredníctvom

vykonávania zápisu do [z]oznamu každej [s]ekcie. Zápis lekárnikov a právnických osôb, ktoré vykonávajú činnosť spojenú s povolaním lekárnika do [z]oznamu, je predchádzajúcou zákonnou podmienkou výkonu akejkoľvek činnosti spojenej s povolaním lekárnika. Zoznam aktualizuje [c]entrálna rada sekcie. Sankcie, ktorými sú napríklad dočasné alebo definitívne zákazy výkonu akejkoľvek činnosti spojenej s povolaním lekárnika, môže ukladať [ONP] a jej [r]ady rozhodnutiami, ktoré majú za následok dočasné alebo definitívne vyčiarknutie lekárnika a/alebo právnickej osoby zo [z]oznamu.

Komisia má k dispozícii informácie, podľa ktorých sa dohody a/alebo zosúladené postupy medzi lekárnikmi vo Francúzsku združenými v [ONP] vo vzťahu k lekárnikom a/alebo právnickým osobám, ktoré chceli poskytovať analytické služby lekárskej biológie, prejavovali vo forme rozhodnutí o odmietnutí ich zápisu do [z]oznamu [s]ekcie G, rozhodnutí neaktualizovať ich zápis v [z]ozname a/alebo rozhodnutí zakázať im výkon činnosti s cieľom obmedziť hospodársku súťaž na trhu analytických služieb lekárskej biológie a/alebo s takýmto následkom."

8 V ôsmom a deviatom odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa uvádza:

„Na zabezpečenie efektívnosti tejto inšpekcie je… nevyhnutné, aby bola vykonaná bez toho, aby o tom boli združenia podnikov, ktoré sú podozrivé z účasti na uvádzaných porušeniach, vopred informované.

V dôsledku toho je nevyhnutné prijať rozhodnutie podľa článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003, ktorým sa nariadi združeniam podnikov, aby sa podrobili inšpekcii."

9 V článku 1 prvom odseku napadnutého rozhodnutia sa uvádza:

„[ONP], [CNOP] a [CCG] sú povinné podrobiť sa inšpekcii týkajúcej sa ich účasti na dohodách a/alebo zosúladených postupoch a/alebo prípadnej realizácie dohôd a/alebo zosúladených postupov medzi lekárnikmi vo Francúzsku združenými v [ONP], ako aj prejavov týchto dohôd a/alebo zosúladených postupov vo forme rozhodnutí odporujúcich ustanoveniam článku 81 [ES] a/alebo 82 [ES] najmä na trhu analytických služieb lekárskej biológie. Toto správanie sa prejavilo najmä vo forme rozhodnutí, ktorých cieľom je zabrániť lekárnikom a/alebo právnickým osobám vo vstupe na trh analytických služieb lekárskej biológie, obmedziť ich činnosť na tomto trhu alebo ich z tohto trhu vylúčiť."

10 V článku 2 napadnutého rozhodnutia sa uvádza, že inšpekcia mohla začať 12. novembra 2008, kedy aj bola skutočne vykonaná v sídle žalobkýň.

11 Článok 3 napadnutého rozhodnutia stanovuje:

„Toto rozhodnutie je určené [ONP], [CNOP] a [CCG].

Toto rozhodnutie sa oznámi tesne pred inšpekciou združeniam podnikov, ktorým je určené…"

Konanie a návrhy účastníkov konania

12 Návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 21. januára 2009 žalobkyne podali žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

13 Žalobkyne vo svojej žalobe navrhovali spojiť prejednávanú vec s vecou T-24/09. Predseda štvrtej komory Súdu prvého stupňa nevyhovel tomuto návrhu.

14 Samostatným podaním z toho istého dňa žalobkyne žiadali, aby bola vec prejednaná v skrátenom súdnom konaní podľa článku 76a Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa. Táto žiadosť bola zamietnutá rozhodnutím štvrtej komory Súdu prvého stupňa z 19. februára 2009.

15 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (štvrtá komora) rozhodol o začatí ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 rokovacieho poriadku písomne položil žalobkyniam otázky. Žalobkyne tejto výzve vyhoveli.

16 Prednesy účastníčok konania a ich odpovede na otázky Všeobecného súdu boli vypočuté na pojednávaní 23. februára 2010.

17 Žalobkyne navrhujú, aby Všeobecný súd:

— zrušil napadnuté rozhodnutie,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

18 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobkyne na náhradu trov konania.

Právny stav

19 Na podporu svojej žaloby uplatňujú žalobkyne tri žalobné dôvody. Prvý žalobný dôvod je založený na porušení zásady, podľa ktorej musia byť rozhodnutia inštitúcií adresované entitám, ktoré majú právnu subjektivitu. Druhý žalobný dôvod je založený na porušení povinnosti odôvodnenia. Tretí žalobný dôvod je založený na porušení článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003.

O prvom žalobnom dôvode založenom na porušení zásady, podľa ktorej musia byť rozhodnutia inštitúcií adresované entitám, ktoré majú právnu subjektivitu

Tvrdenia účastníkov konania

20 K prípustnosti tohto žalobného dôvodu žalobkyne uvádzajú, že je nepochybné, že najmä v oblasti hospodárskej súťaže majú žalobcovia záujem na konaní, ktorého predmetom sú rozhodnutia adresované tretím osobám, ktoré môžu mať na žalobcov negatívny dopad. Okrem toho, že v tomto prípade majú žalobkyne zjavne záujem požadovať zrušenie napadnutého rozhodnutia, keďže sa ich priamo týka, sú tiež oprávnené uplatňovať žalobný dôvod založený na neexistencii právnej subjektivity ONP, pretože sú jej reprezentatívnymi orgánmi. Skutočnosť, že sa napadnuté rozhodnutie výslovne týka ONP, im teda priamo spôsobuje ujmu a majú tak priamy záujem dokonca aj na jeho čiastočnom zrušení. Žalobu navyše podali ako reprezentatívne orgány ONP v mene ONP.

21 K veci samej žalobkyne uvádzajú, že ONP nemá na rozdiel od jej jednotlivých rád právnu subjektivitu. Podľa nich musí byť adresátom rozhodnutia, ktorým sa nariaďuje inšpekcia nevyhnutne entita s právnou subjektivitou.

22 Komisia tvrdí, že žalobný dôvod je neprípustný a v každom prípade nedôvodný.

Posúdenie Všeobecným súdom

23 Pokiaľ ide o prípustnosť žalobného dôvodu, treba uviesť, že tento žalobný dôvod sa týka časti výroku napadnutého rozhodnutia, ktorá sa vzťahuje na inú entitu než sú žalobkyne.

24 V tejto súvislosti nie je sporné, že žalobkyne majú právnu subjektivitu. Za týchto okolností, a bez ohľadu na ich postavenie ako reprezentatívneho orgánu ONP, aj keby mal Všeobecný súd vecne preskúmať tento žalobný dôvod a dospieť k záveru, že rozhodnutia, ktorými sa nariaďujú inšpekcie, nemožno adresovať entitám, ktoré nemajú právnu subjektivitu, a že ONP takúto subjektivitu nemá, nemal by takýto záver žiadny vplyv na platnosť napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej je adresované žalobkyniam.

25 Okrem toho treba zdôrazniť, že v odpovedi na písomnú otázku Všeobecného súdu žalobkyne uviedli, že skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie bolo adresované aj ONP, nemala žiadny vplyv na rozsah inšpekcie, ktorú mohla Komisia vykonať na základe napadnutého rozhodnutia, pretože táto inšpekcia prebiehala iba v priestoroch žalobkýň so zreteľom na to, že ONP ako právny subjekt neexistuje a okrem svojich rád nemá žiadne zastúpenie navonok. Za týchto okolností by zrušenie napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej je adresované ONP, nemalo žiaden vplyv na rozsah a výsledky inšpekcie vo vzťahu k žalobkyniam.

26 Treba preto konštatovať, že žalobkyne nemôžu mať prospech zo zrušenia napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej je adresované ONP. Prvý žalobný dôvod treba v dôsledku toho zamietnuť.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia

Tvrdenia účastníkov konania

27 Požiadavku odôvodnenia treba podľa žalobkýň posudzovať podľa konkrétnych okolností a najmä v závislosti od obsahu dotknutého aktu, a to tým skôr, že povinnosť odôvodnenia má zásadnú povahu s prihliadnutím na článok 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDĽP"). Podľa ich názoru sa tento prípad líši od prípadu inšpekcie, v ktorom Komisia vedie svoje vyšetrovanie u entity, ktorej povaha ako podniku nevyvoláva žiadne pochybnosti. V tomto prípade sú adresátmi napadnutého rozhodnutia ONP, CNOP a CCG, ale neuvádza sa v ňom žiadna entita, ktorá môže predstavovať podnik alebo združenie podnikov v zmysle článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003. Žalobkyne tvrdia, že nevedia o entitách, ktorých kvalifikácia ako podnik alebo združenie podnikov by umožňovala Komisii uplatniť toto ustanovenie a nepoznajú analýzu Komisie v tejto súvislosti. Tvrdia, že v okamihu doručenia napadnutého rozhodnutia neboli schopné zistiť dôvody opatrenia, ktoré bolo voči nim prijaté, čo predstavuje porušenie práva na rešpektovanie obydlia v zmysle článku 8 EDĽP, ktoré musí byť vybavené dostatočnými garanciami. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia preto neumožňuje Všeobecnému súdu, aby vykonal preskúmanie, ktoré je jeho úlohou.

28 Podľa žalobkýň Komisia naznačuje, že ochrana poskytovaná obydliu právnickej osoby je užšia ako ochrana poskytovaná obydliu fyzických osôb a preto sa domnieva, že odôvodnenie rozhodnutia o kontrole priestorov právnickej osoby môže byť stručnejšie. Túto argumentáciu žalobkyne odmietajú z dôvodu, že ochrana poskytovaná priestorom podnikov podľa článku 8 EDĽP je rovnaká ako ochrana, ktorú požívajú priestory fyzických osôb a nie je v žiadnom prípade užšia V tejto súvislosti sa odvolávajú najmä

na návrhy, ktoré generálny advokát Mischo predniesol k rozsudku Súdneho dvora z 22. októbra 2002, Roquette Frères (C-94/00, Zb. s. I-9011, I-9015).

29 V replike žalobkyne okrem toho tvrdia, že povinnosť odôvodnenia je základnou zárukou práva dotknutých podnikov na obhajobu. Jej rozsah preto nemožno obmedziť v závislosti od úvah, ktoré súvisia s efektivitou vyšetrovania. Hoci je podľa žalobkýň pravda, že Komisia nie je povinná oznámiť adresátovi rozhodnutia, ktorým sa nariaďuje inšpekcia, všetky informácie týkajúce sa údajných porušení, ktoré má k dispozícii, ani tieto porušenia presne právne kvalifikovať, musí naproti tomu jasne uviesť predpoklady, ktoré má v úmysle overiť. Na preukázanie dôvodnosti inšpekcie je teda Komisia povinná v rozhodnutí, ktorým sa inšpekcia nariaďuje, podrobne uviesť, že má k dispozícii informácie a závažne vecné nepriame dôkazy, ktoré ju vedú k podozreniu, že sa podnik, ktorého sa týka inšpekcia, dopustil porušenia. Právo na obhajobu treba nevyhnutne rešpektovať už v štádiu správneho konania, do ktorého patrí napadnuté rozhodnutie.

30 Žalobkyne sa domnievajú, že napadnuté rozhodnutie napriek tomu jasne neuvádza, či sú postupy, ktorých sa týka podozrenie Komisie a ktoré sú dôvodom inšpekcie, vytýkané iba ONP, iba CNOP, iba CCG alebo skôr všetkým týmto entitám, takže nie je možné určiť predpoklady, ktoré mala Komisia v úmysle overiť počas inšpekcie. Žalobkyne tiež tvrdia, že nie sú vymedzené činnosti ONP a/alebo žalobkýň, ktoré odôvodňujú napadnuté rozhodnutie.

31 V replike a na pojednávaní žalobkyne navyše uvádzajú, že došlo k porušeniu ich práva na obhajobu. Všeobecnosť výrazov použitých v napadnutom rozhodnutí v skutočnosti

umožňovala Komisii, aby zabavila mnohé dokumenty s najrôznejším obsahom. V tejto súvislosti žalobkyne zostavujú zoznam typov zabavených dokumentov. Žalobkyne na pojednávaní dodávajú, že porušenie ich práva na obhajobu bolo potvrdené tým, že v oznámení o výhradách, ktoré im bolo doručené po podaní žaloby, sa uvádza druhá výhrada, ktorá sa líši od výhrady týkajúcej sa podmienok prístupu k povolaniu uvedenej v napadnutom rozhodnutí.

32 Komisia tvrdí, že rozhodnutie je z právneho hľadiska dostatočne odôvodnené.

Posúdenie Všeobecným súdom

33 Pokiaľ ide o rozhodnutia Komisie, ktorými sa nariaďuje inšpekcia, článok 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 definuje podstatné náležitosti, ktoré sa v nich musia nachádzať, a Komisii ukladá povinnosť odôvodniť ich tak, že uvedie predmet a účel inšpekcie, dátum, keď sa má začať, sankcie podľa článkov 23 a 24 uvedeného nariadenia a opravný prostriedok, ktorý možno proti takýmto rozhodnutiam podať na súde Únie. Judikatúra spresnila rozsah povinnosti odôvodniť rozhodnutie, ktorým sa nariaďuje inšpekcia, so zreteľom na obsah tohto ustanovenia (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. marca 2007, France Télécom/Komisia, T-340/04, Zb. s. II-573, body 50 až 53 a citovanú judikatúru).

34 V tomto prípade treba konštatovať, že napadnuté rozhodnutie umožňuje žalobkyniam identifikovať podstatné náležitosti uvedené v tomto ustanovení, predovšetkým predmet a účel inšpekcie. Predmet je totiž špecifikovaný v prvom odôvodnení, ako aj v článku 1 napadnutého rozhodnutia tak, že sa vzťahuje na dohody a/alebo zosúladené postupy medzi lekárnikmi vo Francúzsku združenými v ONP a/alebo rozhodnutia

ONP a/alebo žalobkýň, ktoré mali za cieľ a/alebo za následok zabrániť hospodárskej súťaži, obmedziť alebo skresliť hospodársku súťaž na trhu analytických služieb lekárskej biológie najmenej od roku 2003. Štvrté odôvodnenie dodáva, že Komisia má k dispozícii informácie, podľa ktorých sa tieto dohody a/alebo zosúladené postupy prejavovali vo forme rozhodnutí o odmietnutí zápisu osôb do zoznamu sekcie G, rozhodnutí neaktualizovať ich zápis v zozname a/alebo rozhodnutí zakázať im výkon činnosti a poskytuje tak presné informácie o predpokladoch, ktoré má Komisia v úmysle overiť. Účel inšpekcie je opísaný v šiestom a siedmom odôvodnení, v ktorých sa uvádza, že inšpekcia musí umožniť Komisii, aby sa oboznámila so všetkými skutkovými okolnosťami týkajúcimi sa týchto prípadných dohôd a/alebo postupov, ich kontextom a totožnosťou dotknutých podnikov alebo združení, a zároveň upresňuje, že Komisia má dôvody veriť, že o existencii a fungovaní dotknutých dohôd a/alebo postupov a/alebo rozhodnutí vie iba obmedzený počet osôb v ONP a jej radách.

35 Žalobkyne však napriek tomu v podstate tvrdia, že povinnosť odôvodnenia, ktorá je uložená Komisii v tomto prípade, treba posúdiť so zreteľom na právo na ochranu súkromného života tak, ako je upravené v článku 8 EDĽP a vykladané v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj v návrhoch, ktoré predniesol generálny advokát Mischo k rozsudku Roquette Frères, už citovanému v bode 28 vyššie. Na základe tohto práva je Komisia v rozhodnutí nariaďujúcom inšpekciu v podnikoch alebo združeniach podnikov viazaná povinnosťou odôvodnenia, ktorá je obdobná ako povinnosť, ktorá je uložená v prípade inšpekcií vykonávaných u súkromných osôb.

36 Pokiaľ sa žalobkyne odvolávajú na to, že adresáti napadnutého rozhodnutia sú kvalifikovaní ako podniky alebo združenia podnikov, treba upresniť, že v článku 3 (pozri bod 11 vyššie) prvom odseku napadnutého rozhodnutia sú ako jeho traja adresáti uvedené ONP, CNOP a CCG. Z druhého odseku toho istého ustanovenia vyplýva, že títo adresáti sú považovaní za združenia podnikov a nie za podniky. Napriek tomu, že niektoré odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odkazujú na „dotknuté podniky/

združenia podnikov“, jeho článok 3 nevyvoláva pochybnosti. Z iných odkazov v napadnutom rozhodnutí, napríklad v ôsmom a deviatom odôvodnení (pozri bod 8 vyššie), ako aj zo záverečnej časti týkajúcej sa pokút a penále, okrem toho jasne vyplýva, že jeho adresáti sú považovaní za združenia podnikov. Na rozdiel od toho, čo tvrdia žalobkyne, tak napadnuté rozhodnutie nie je nejasné v tom, kto sú jeho adresáti a v tom, či sú títo adresáti považovaní za podniky alebo za združenia podnikov v zmysle článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003. Toto tvrdenie treba zamietnuť.

37 Pokiaľ chcú žalobkyne takto tvrdiť, že Komisia mala v napadnutom rozhodnutí podrobne odôvodniť, prečo ich považovala za združenia podnikov, treba najprv zdôrazniť, že napadnuté rozhodnutie vo svojom druhom a treťom odôvodnení (pozri bod 7 vyššie) špecifikuje, že ONP je profesijná komora, ktorú Francúzska republika poverila najmä úlohami zabezpečovať dodržiavanie profesijných povinností lekárnikov, chrániť vážnosť a nezávislosť povolania, dbať na odbornosť lekárnikov a prispievať k podpore verejného zdravia a kvality starostlivosti, najmä bezpečnosti odborných úkonov. V napadnutom rozhodnutí sa tiež uvádza, že ONP pozostáva z jednej národnej rady, ako aj zo siedmych sekcií, do ktorých sú rozdelení lekárnici, pričom sekcia G združuje lekárnikov biológov, ktorí vykonávajú činnosť vo verejných a súkromných laboratóriách pre analýzy lekárskej biológie. Rozhodnutie tiež podrobne uvádza kontrolnú právomoc, ktorú vykonávajú dotknuté entity v oblasti prístupu k povolaniu lekárnika a lekárnika biológa.

38 Treba uviesť, že toto odôvodnenie umožňuje pochopiť, že Komisia sa domnieva, že ONP je profesijnou komorou lekárnikov a lekárnikov biológov, ktorú Francúzska republika poverila určitými právomocami. Tiež z neho vyplýva, že Komisia spomína existenciu CNOP a CCG v rámci ONP. Tieto upresnenia poskytujú určité údaje, na základe ktorých možno pochopiť, prečo Komisia považovala ONP a žalobkyne za združenia podnikov. Napriek tomu treba konštatovať, že napadnuté rozhodnutie

neobsahuje žiadnu špecifickú argumentáciu týkajúcu sa dôvodov, pre ktoré sa taká profesijná komora ako tá, o ktorú ide v tejto veci, a jej orgány, považujú za združenia podnikov v zmysle článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003.

39 Treba však pripomenúť, že cieľom povinnosti odôvodniť individuálne rozhodnutie je umožniť súdu, aby vykonal svoje preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a poskytnúť dotknutej osobe dostatočné údaje, aby vedela, či je rozhodnutie skutočne dôvodné alebo či je prípadne postihnuté vadou, ktorá umožňuje napadnúť jeho platnosť, pričom bolo upresnené, že rozsah tejto povinnosti závisí od povahy príslušného aktu a kontextu, v ktorom bol prijatý, ako aj od všetkých právnych pravidiel, ktoré upravujú dotknutú oblasť (rozsudok Súdneho dvora z 25. októbra 1984, Interfacultair Instituut Electronenmicroscopie der Rijksuniversiteit te Groningen, 185/83, Zb. s. 3623, bod 38; rozsudky Súdu prvého stupňa z 15. júna 2005, Corsica Ferries France/Komisia, T-349/03, Zb. s. II-2197, body 62 a 63, a France Télécom/Komisia, už citovaný v bode 33 vyššie, bod 48).

40 V tejto súvislosti, pokiaľ ide o povahu napadnutého rozhodnutia a kontext, v ktorom bolo prijaté, hoci žalobkyne správne tvrdia, že podľa judikatúry treba rešpektovať ochranu súkromného života upravenú v článku 8 EDĽP a že ochrana obydlia sa vzťahuje aj na obchodné priestory spoločností [pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, Colas Est a i./Francúzsko zo 16. apríla 2002, bod 41; pozri v súvislosti s nariadením Rady č. 17 zo 6. februára 1962, prvým nariadením implementujúcim články [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 13, 1962, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), tiež rozsudok Roquette Frères, už citovaný v bode 28 vyššie, bod 27, a uznesenie Súdneho dvora zo 17. novembra 2005, Minoan Lines/Komisia, C-121/04 P, neuverejnené v Zbierke, bod 31], Súdny dvor tiež zdôraznil, že je dôležité zachovať potrebný účinok inšpekcií ako nástroja nevyhnutného na to, aby si mohla Komisia plniť úlohy strážcu Zmluvy v oblasti hospodárskej súťaže. Aby teda bolo právo Komisie na vstup do obchodných priestorov podniku, proti ktorému sa vedie konanie podľa článkov 81 ES a 82 ES, užitočné, zahŕňa možnosť vyhľadávať rôzne informácie, ktoré ešte nie sú známe alebo v celom

rozsahu identifikované (pozri v súvislosti s nariadením č. 17 rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 1989, Hoechst/Komisia, 46/87 a 227/88, Zb. s. I-2859, bod 27, a uznesenie Minoan Lines/Komisia, už citované, bod 36).

41 Z toho vyplýva, že vzhľadom na štádium správneho konania, v ktorom sú prijímané rozhodnutia nariaďujúce inšpekciu, Komisia v tomto okamihu ešte nemá k dispozícii presné informácie, ktoré by jej umožňovali posúdiť, či možno uvádzané správanie alebo konania kvalifikovať ako rozhodnutia podnikov alebo združení podnikov v zmysle článku 81 ES. Práve s ohľadom na osobitnú povahu rozhodnutí, ktorými sa nariaďuje inšpekcia, judikatúra v oblasti povinnosti odôvodnenia jasne uviedla typ informácií, ktoré musia byť obsiahnuté v rozhodnutí nariaďujúcom inšpekciu, aby tak mohli jeho adresáti v tomto štádiu správneho konania uplatňovať svoje právo na obhajobu. Uložiť Komisii prísnejšiu povinnosť odôvodnenia v tejto súvislosti by náležite nezohľadňovalo predbežnú povahu inšpekcie, ktorej cieľom je práve umožniť Komisii, aby v neskoršom štádiu prípadne preukázala, či sa porušenia práva hospodárskej súťaže Spoločenstva dopustili adresáti rozhodnutia nariaďujúceho inšpekciu alebo tretie osoby. Ako totiž vyplýva zo samotného znenia napadnutého rozhodnutia, dohody alebo zosúladené postupy, o ktoré ide, sa nepovažujú za preukázané, ale sú iba predmetom podozrenia (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok Súdneho dvora zo 17. októbra 1989, Dow Chemical Ibérica a i./Komisia, 97/87 až 99/87, Zb. s. 3165, bod 55).

42 Pokiaľ ide o právne pravidlá upravujúce dotknutú oblasť, o ktoré ide v rámci tretieho žalobného dôvodu preskúmaného nižšie, treba navyše upresniť, že Súdny dvor sa už v minulosti najmä vo svojom rozsudku z 19. februára 2002, Wouters a i. (C-309/99, Zb. s. I-1577), na ktorý sa odvolávajú žalobkyne, domnieval, že profesijná komora zastupujúca príslušníkov slobodného povolania nie je *a priori* vylúčená z pôsobnosti článku 81 ES.

43 Za týchto okolností treba najmä s prihliadnutím na povahu napadnutého rozhodnutia ako bola upresnená vyššie, a právne pravidlá upravujúce dotknutú oblasť, dospieť k záveru, že Komisia nebola povinná vysvetliť v napadnutom rozhodnutí konkrétnu právnu analýzu, na základe ktorej posúdila adresátov ako združenia podnikov, nad rámec vysvetlení, ktoré v tejto súvislosti obsahuje druhé a tretie odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (pozri body 7, 37 a 38 vyššie).

44 Navyše, pokiaľ ide o tvrdenie založené na porušení práva na obhajobu uplatnené po prvýkrát v replike a zopakované na pojednávaní, predovšetkým pokiaľ ide o typ dokumentov, ktoré Komisia zabavila, treba uviesť, že žaloba sa po pripomenutí judikatúry týkajúcej sa povinnosti odôvodnenia obmedzuje na to, že zdôrazňuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočné, pokiaľ ide o povahu adresátov (podniky a/alebo združenia podnikov), ale neobsahuje žiadnu výhradu týkajúcu sa porušenia ich práva na obhajobu v tomto prípade.

45 Skutočnosť, že cieľom povinnosti odôvodnenia v rozhodnutiach nariaďujúcich inšpekciu je špeciálne ochrana práva adresátov na obhajobu, neumožňuje, aby porušenie práva na obhajobu, ktoré má povahu subjektívnej protiprávnosti, patrilo medzi porušenia podstatných formálnych náležitosti a preto sa na neho nesmie prihliadať z úradnej povinnosti (rozsudky Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, JFE Engineering a i./Komisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Zb. s. II-2501, bod 425, a Corsica Ferries France/Komisia, už citovaný v bode 39 vyššie, bod 77). V dôsledku toho treba výhradu založenú na porušení práva na obhajobu, ktorá bola po prvýkrát vznesená v replike, zamietnuť ako neprípustnú podľa článku 48 ods. 2 rokovacieho poriadku.

46 Napokon, pokiaľ ide o výhrady vznesené proti obsahu oznámenia o výhradách, stačí uviesť, že ide o skutočnosť, ktorá nastala po prijatí napadnutého rozhodnutia a ktorá nemôže ovplyvniť jeho zákonnosť, keďže túto zákonnosť treba posudzovať v závislosti od skutkových a právnych okolností existujúcich k dátumu jeho prijatia

(pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. septembra 2006, Roquette Frères/Komisia, T-322/01, Zb. s. II-3137, bod 325 a citovanú judikatúru).

47 Z toho vyplýva, že druhý žalobný dôvod treba zamietnuť.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003

48 Tento žalobný dôvod sa delí na dve časti. Prvá časť sa týka údajne nesprávnej kvalifikácie ONP a žalobkýň ako podnikov a druhá časť ich údajne nesprávnej kvalifikácie ako združení podnikov.

O prvej časti založenej na nesprávnej kvalifikácii ONP a žalobkýň ako podnikov

— Tvrdenia účastníkov konania

49 Žalobkyne popierajú, že ONP a ony samotné sú podnikmi. Nevykonávajú žiadnu obchodnú alebo hospodársku činnosť. Ich činnosť patrí do oblasti verejnej moci. Podľa ich názoru vyplýva zo znenia napadnutého rozhodnutia nejednoznačnosť, ktorá je na

škodu, keďže toto rozhodnutie jasne nedefinuje, či sa jeho adresáti majú považovať za podniky alebo za združenia podnikov.

50 Komisia tvrdenia žalobkýň spochybňuje.

— Posúdenie Všeobecným súdom

51 Ako bolo uvedené v bode 36 vyššie, z napadnutého rozhodnutia jasne vyplýva, že jeho adresáti sú považovaní za združenia podnikov a nie za podniky. Prvú časť tretieho žalobného dôvodu je preto potrebné zamietnuť.

O druhej časti založenej na nesprávnej kvalifikácii ONP a žalobkýň ako združení podnikov

— Tvrdenia účastníkov konania

52 Žalobkyne popierajú, že ONP a ony samotné sú združeniami podnikov. Odkazujú v podstate na rozsudok Wouters a i., už citovaný v bode 42 vyššie, ktorý pri preskúmaní, či možno profesijnú komoru kvalifikovať ako združenie podnikov, obsahuje úvahu v dvoch krokoch. Najprv ide o určenie, či sú členmi tejto komory podniky v zmysle súťažného práva Spoločenstva a následne o určenie, či jej činnosti nie sú v dôsledku

svojej vlastnej povahy alebo podľa kritérií Súdneho dvora vyňaté z oblasti hospodárskych výmen.

53 V prvom rade žalobkyne zdôrazňujú, že nie všetci členovia ONP sú podnikmi v zmysle článku 81 ES, pretože niektorí z nich sú štátnymi úradníkmi. Ide najmä o lekárnikov vykonávajúcich činnosť v nemocničnom sektore, ktorí sú zapísaní do zoznamu sekcií G a H v rámci ONP. Postavenie úradníka majú okrem toho aj členovia ďalšej skupiny, a to univerzitní profesori vyučujúci farmaceutické vedy. Navyše ani zamestnaných lekárnikov, ktorí predstavujú značnú časť členov zapísaných do zoznamu ONP, nemožno kvalifikovať ako podniky. V tejto súvislosti žalobkyne spochybňujú relevanciu rozsudku Súdu prvého stupňa z 13. decembra 2006, FNCBV a i./Komisia (T-217/03 a T-245/03, Zb. s. II-4987).

54 Žalobkyne okrem toho spochybňujú relevanciu rozhodnutia francúzskej Conseil de la concurrence z 18. marca 1997 a potvrdzujúceho rozsudku francúzskeho kasačného súdu zo 16. mája 2000, ktoré dospeli k záveru o porušení práva hospodárskej súťaže v sektore donášky liekov do domácnosti. Žalobkyne tvrdia, že toto rozhodnutie a tento rozsudok, ktoré sa konkrétne týkali sekcie A v rámci ONP, nekonštatovali, že ONP je združením podnikov a vychádzali zo zistenia, že sekcia A konala nad rámec svojej služby vo verejnom záujme, pričom CCG nikdy neprekročila svoje zákonné právomoci.

55 V druhom rade sa žalobkyne domnievajú, že ich činnosti a činnosti ONP nemajú nič spoločné s oblasťou hospodárskych výmen, keďže majú aj sociálne poslanie založené na zásade solidarity a vykonávajú oprávnenia typické pre verejnú moc.

56 Pokiaľ ide o ich sociálne poslanie, žalobkyne odkazujú na článok L 4231-2 ods. 6 ZVZ, podľa ktorého sa CNOP, zložená zo zástupcov všetkých centrálnych rád, vrátane CCG, „môže na celoštátnej úrovni zaoberať všetkými otázkami vzájomnej pomoci a profesijnej solidarity a najmä mimoriadnymi udalosťami a dôchodkami“. Takto definované sociálne poslanie je založené na solidarite, ktorá sa prejavuje tým, že časť príspevkov členov možno určiť na podporu lekárnikov v ťažkostiach alebo na dôchodku.

57 Aby žalobkyne preukázali, že vykonávajú oprávnenia typické pre verejnú moc, vypočítavajú svoje činnosti, pričom sa opierajú o ustanovenia francúzskeho práva. Uvádzajú, že vykonávajú najmä súdne a správne úlohy.

58 Pokiaľ ide o ich súdnu úlohu, žalobkyne uvádzajú, že ako profesijnú komoru ich francúzske právo považuje za správne súdy a že ich disciplinárnym komorám predsedá súdny úradník s právomocou preskúmavať správne rozhodnutia. Okrem toho spĺňajú kritériá stanovené na posúdenie, či má orgán vlastnosti súdneho orgánu v zmysle článku 234 ES, a to najmä zákonný pôvod ich súdnej úlohy, jej trvalosť a záväzná povaha, kontradiktórnosť ich konaní, uplatňovanie právnych pravidiel a ich nezávislosť.

59 Medzi svojimi činnosťami správnej povahy žalobkyne uvádzajú organizáciu sústavného odborného vzdelávania lekárnikov, právomoc pozastaviť činnosť lekárnikom, ktorých zdravotný stav by mohol ohrozovať výkon ich povolania a to, že rady ONP dbajú na dodržiavanie etických pravidiel. Oprávnením typickým pre verejnú moc je okrem toho aj výber príspevkov nevyhnutných na fungovanie ONP a plnenie jej úloh. Žalobkyne na záver dodávajú, že zákon poveril CNOP organizáciou zostavenia farmaceutickej databázy, ktorá je prvou celoštátnou elektronickou zdravotníckou databázou.

60 V treťom rade sa žalobkyne odvolávajú na tri dodatočné kritériá, ktoré všetky preukazujú, že nie sú ani podnikmi, ani združeniami podnikov v zmysle súťažného práva Spoločenstva a ktoré boli tiež zohľadnené aj v rozsudku Wouters a i., už citovanom v bode 42 vyššie. Ide po prvé o menovanie členov riadiacich orgánov profesijnej organizácie vnútroštátnymi orgánmi, po druhé, o povinnosť danej profesijnej organizácie dodržiavať určité kritéria vo verejnom záujme a po tretie, o to, že daná profesijná organizácia nevyvíja vplyv na svojich členov.

61 Pokiaľ ide v prvom rade o ich zloženie ako riadiacich orgánov ONP, žalobkyne uvádzajú, že nie sú zložené iba z lekárnikov, ktorých volia ich kolegovia a ktorí vykonávajú svoju činnosť ako slobodné povolanie, ale nachádzajú sa v nich aj štátni úradníci, zástupcovia štátu a zástupcovia farmaceutickej vedy menovaní štátnymi orgánmi a podliehajúci ich kontrole.

62 Zákonodarca ich navyše poveril úlohou podporovať verejné zdravie a kvalitu starostlivosti, čo je kritériom vo verejnom záujme uplatňovaným pri všetkých ich činnostiach, okrem iného pri zápise do zoznamu vedeného komorou. V tejto súvislosti tvrdia, že z nedávnej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že štát môže v rámci ochrany takých základných zásad, akou je napríklad verejné zdravie, regulovať podmienky, za akých komora vykonáva zápis v prípade povolania, ktoré je samo regulované (rozsudky Súdneho dvora z 19. mája 2009, Apothekerkammer des Saarlandes a i., C-171/07 a C-172/07, Zb. s. I-4171, a Komisia/Taliansko, C-531/06, Zb. s. I-4103).

63 Žalobkyne okrem toho tvrdia, že nemôžu ovplyvňovať správanie svojich členov, čo tiež vylučuje ich kvalifikáciu ako združení podnikov. Na jednej strane totiž CNOP nezasahuje priamo do zapisovania lekárnikov do zoznamu, pretože títo lekárnici podávajú svoju žiadosť na niektorú z centrálnych alebo regionálnych rád príslušných

vo veci a vyjadruje sa iba v prípade zamietnutia zápisu. Na druhej strane v oblasti lekárskej biológie závisí zásah CCG do zapisovania alebo zmeny zápisu v zozname priamo od súhlasov a povolení vydávaných príslušným prefektom, ktorý je zástupcom štátu v dotknutom departmente. Úloha CCG sa obmedzuje na vydávanie nezáväzných stanovísk. Navyše v oblasti zápisu a vyčiarknutia zo zoznamu majú CNOP a CCG iba právomoci, ktoré striktne vymedzuje zákon. Ide o zviazané právomoci, pretože nemôžu odmietnuť zapísať do zoznamu žiadateľa, ktorý spĺňa všetky zákonné podmienky. Pri posúdení skutočného vplyvu týchto rozhodnutí na príslušníkov povolania treba navyše zohľadniť možnosti opravného prostriedku proti zamietnutiu zápisu a vyčiarknutiu zo zoznamu.

64 V odpovedi na tvrdenie Komisie, že formálna kvalifikácia adresátov napadnutého rozhodnutia ako podnikov alebo ako združení podnikov nie je podmienkou jeho zákonnosti, napokon žalobkyne tvrdia, že zásada zverenej právomoci, ako je formulovaná najmä v článkoch 5 ES, 7 ES a 211 ES znamená, že Komisia môže platne prijať rozhodnutia iba na právnom základe a to iba vtedy, ak sú splnené všetky podmienky vyžadované týmto právnym základom. Kvalifikácia združenia podnikov preto musí podľa nich existovať v čase inšpekcie. Napadnuté rozhodnutie je inak zbavené zákonného základu, keďže článok 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 jasne uvádza, že Komisia môže vykonať všetky nevyhnutné inšpekcie „podnikov a združení podnikov“.

65 Komisia tvrdenia žalobkýň spochybňuje.

— Posúdenie Všeobecným súdom

66 Na úvod treba pripomenúť, že odôvodnenie č. 24 nariadenia č. 1/2003 upresňuje, že Komisia musí byť oprávnená vykonávať inšpekcie, ktoré sú nevyhnutné na odhalenie dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov zakázaných článkom 81 ES. V tejto súvislosti článok 20 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 uvádza, že Komisia môže vykonať všetky nevyhnutné inšpekcie podnikov a združení podnikov. Podľa článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 sú podniky a združenia podnikov povinné podrobiť sa inšpekciám, ktoré Komisia nariadi rozhodnutím.

67 Treba tiež zdôrazniť, že keďže nariadenie č. 1/2003 vykonáva pravidlá hospodárskej súťaže uvedené v článkoch 81 ES a 82 ES, musia byť výrazy „podniky“ a „združenia podnikov“ nachádzajúce sa v jeho článku 20 v zásade definované rovnako ako v rámci uplatňovania článku 81 ES.

68 Je však namieste zohľadniť osobitnú povahu rozhodnutí, ktorými sa nariaďuje inšpekcia (pozri bod 40 vyššie). Predovšetkým so zreteľom na skutočnosť, že takéto rozhodnutia sú prijímané na začiatku vyšetrovania, nemožno v tomto štádiu hovoriť o definitívnom posúdení, či možno konania alebo rozhodnutia entít, ktoré sú adresátmi rozhodnutia alebo iných entít kvalifikovať ako dohody medzi podnikmi, rozhodnutia združení podnikov alebo zosúladené postupy odporujúce článku 81 ES alebo dokonca postupy uvedené v článku 82 ES. Hoci totiž článok 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 stanovuje, že Komisia v rozhodnutí nariaďujúcom inšpekciu uvedie jej predmet, v tomto štádiu ešte nejde o posúdenie konkrétnych správaní, keďže účelom inšpekcie je práve zhromaždiť dôkazy týkajúce sa predpokladaného správania.

69 Treba okrem toho zohľadniť skutočnosť, že nariadenie č. 1/2003 zveruje Komisii právomoci s cieľom umožniť jej plniť úlohu dbať na dodržiavanie pravidiel hospodárskej súťaže na spoločnom trhu, ktorá je jej zverená Zmluvou (pozri v súvislosti s nariadením č. 17 rozsudok Súdneho dvora z 26. júna 1980, National Panasonic/Komisia, 136/79, Zb. s. 2033, bod 20, a uznesenie Minoan Lines/Komisia, už citované v bode 40 vyššie, bod 34), čo pripomína aj odôvodnenie č. 24 nariadenia č. 1/2003 (pozri bod 66 vyššie). Judikatúra tiež potvrdila, že inšpekcie môžu mať veľmi široký rozsah a že právo vstupu do všetkých priestorov, na všetky pozemky a do všetkých dopravných prostriedkov podnikov má osobitný význam, keďže musí umožniť Komisii, aby zhromaždila dôkazy o porušeniach pravidiel hospodárskej súťaže na miestach, kde sa tieto dôkazy obvykle nachádzajú (pozri v tomto zmysle v súvislosti s nariadením č. 17 rozsudok Hoechst/Komisia, už citovaný v bode 40 vyššie, bod 26, a uznesenie Minoan Lines/Komisia, už citované v bode 40 vyššie, bod 35).

70 V tomto prípade, pokiaľ ide o kvalifikáciu ONP a žalobkýň ako združení podnikov v zmysle článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003, treba pripomenúť, že v kontexte práva hospodárskej súťaže zahŕňa pojem podnik každú entitu vykonávajúcu hospodársku činnosť bez ohľadu na jej právne postavenie a spôsob financovania a že hospodárskou činnosťou je každá činnosť spočívajúca v ponuke tovaru alebo služieb na danom trhu (rozsudok Wouters a i., už citovaný v bode 42 vyššie, body 46 a 47).

71 Treba uviesť, že lekárnici, prinajmenšom samostatne zárobkovo činní, ponúkajú za odplatu predovšetkým služby maloobchodnej distribúcie liekov a znášajú finančné riziká tejto činnosti. Treba preto dospieť k záveru, že tieto osoby vykonávajú hospodársku činnosť, a teda sú podnikmi v zmysle článkov 81 ES, 82 ES a 86 ES (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudky Súdneho dvora z 12. septembra 2000, Pavlov a i., C-180/98 až C-184/98, Zb. s. I-6451, body 76 a 77, a Wouters a i., už citovaný v bode 42 vyššie, body 48 a 49). Žalobkyne napokon nepopierajú, že istý počet lekárnikov, ktorí sú členmi ONP, možno kvalifikovať ako podniky v zmysle práva

hospodárskej súťaže, pretože vykonávajú svoju činnosť ako slobodné povolanie a znášajú tak finančné riziká.

72 Navyše okrem lekárnikov, ktorí sú majiteľmi lekární alebo ich zástupcami, ktorí sú členmi sekcie A, zodpovedajú kritériám pojmu podnik aj členovia sekcie G, ktorými sú riaditelia a zástupcovia riaditeľov laboratórií lekárskej biológie. Hoci totiž, ako to tvrdia žalobkyne, väčšina lekárnikov patriacich do sekcie G plní úlohy zamestnancov v súkromných a verejných laboratóriách pre analýzy lekárskej biológie, prinajmenšom časť členov tejto sekcie možno kvalifikovať ako podniky v zmysle práva hospodárskej súťaže, čo žalobkyne napokon potvrdili na pojednávaní v odpovedi na otázku položenú Všeobecným súdom.

73 Žalobkyne však tvrdia, že skutočnosť, že časť ich členov nemožno kvalifikovať ako podniky znamená, že dotknuté reprezentatívne orgány nemôžu patriť do pôsobnosti článku 81 ES.

74 Treba uviesť, že toto tvrdenie je vyvrátené judikatúrou. Vo svojom rozsudku FNCBV a i./Komisia, už citovanom v bode 53 vyššie, Súd prvého stupňa dospel k záveru, že zväzy združujúce a zastupujúce poľnohospodárskych producentov, ktorí sú podnikmi v zmysle článku 81 ES, možno kvalifikovať ako združenia podnikov na účely uplatňovania tohto ustanovenia napriek tomu, že môžu združovať aj manželov poľnohospodárskych producentov, a to najmä preto, že podľa Súdu prvého stupňa, samotná okolnosť, že združenie podnikov môže združovať aj osoby alebo entity, ktoré nemožno kvalifikovať ako podniky, nepostačuje v každom prípade na to, aby združeniu v zmysle článku 81 ods. 1 ES odňala takýto charakter (rozsudok FNCBV a i./Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, bod 55).

75 Žalobkyne popierajú relevanciu tohto rozsudku, pričom zdôrazňujú, že Súd prvého stupňa v ňom prihliadol aj k okolnosti, že manželia poľnohospodárskych producentov sa vo všeobecnosti podieľajú na prácach rodinného podniku. Títo manželia preto vykonávajú hospodársku činnosť, čo nie je prípad veľkého počtu členov ONP. Hoci však Súd prvého stupňa skutočne spomenul túto okolnosť v bode 55 rozsudku FNCBV a i./Komisia, už citovaného v bode 53 vyššie, tvrdenie žalobkýň nemôže uspieť, pretože v tomto bode sa jasne uvádza, že samotná okolnosť, že niektorí členovia nie sú podnikmi, nepostačuje „v každom prípade" na to, aby bolo dané združenie vyňaté z pôsobnosti článku 81 ES.

76 ONP a žalobkyne sú teda organizáciami, ktoré združujú a zastupujú určitý počet príslušníkov povolania, vrátane lekárnikov v lekárňach a riaditeľov laboratórií lekárskej biológie, ktorých možno kvalifikovať ako podniky v zmysle článku 81 ES.

77 Toto zistenie stačí na záver, že Komisia bola oprávnená kvalifikovať ONP a žalobkyne ako združenia podnikov v zmysle článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok FNCBV a i./Komisia, už citovaný v bode 53 vyššie, body 53 a 54) a mohla ich tak legálne podrobiť inšpekcii podľa tohto ustanovenia. Je predovšetkým možné, že v takomto postavení mohli tieto organizácie prijímať rozhodnutia odporujúce článku 81 ES, čo je predpoklad, ktorý je Komisia v súlade so svojím poslaním oprávnená overiť najmä na základe dôkazov zhromaždených počas inšpekcie.

78 Tvrdenia žalobkýň založené na rozsudku Wouters a i., už citovanom v bode 42 vyššie, nemôžu zmeniť tento záver. Otázka, ktorá bola riešená v tomto rozsudku, sa totiž týkala toho, či treba takú profesijnú komoru, ako bola holandská advokátska komora, považovať pri prijímaní daného predpisu za združenie podnikov, alebo naopak, za verejný orgán (rozsudok Wouters a i., už citovaný v bode 42 vyššie, bod 56). V tomto prípade je však otázka, či sú žalobkyne pri výkone svojich konkrétnych oprávnení

vyňaté z pôsobnosti článku 81 ES alebo či sa, naopak, niektoré ich konania musia považovať za rozhodnutia združení podnikov v zmysle tohto ustanovenia, zjavne predčasná a treba ju prípadne vyriešiť v konečnom rozhodnutí vyjadrujúcom sa k výhradám Komisie. Navyše rozsudok Wouters a i. jasne potvrdzuje, že profesijné komory nie sú *a priori* vylúčené z pôsobnosti článku 81 ods. 1 ES (pozri v tomto zmysle rozsudok Wouters a i., už citovaný v bode 42 vyššie, bod 59 a citovanú judikatúru).

79 Treba napokon zdôrazniť aj to, že inšpekcia nariadená napadnutým rozhodnutím sa netýkala výlučne prípadných rozhodnutí združení podnikov v zmysle článku 81 ods. 1 ES, o ktoré išlo v rozsudku Wouters a i., už citovanom v bode 42 vyššie, ale aj prípadnej účasti žalobkýň na dohodách a/alebo zosúladených postupoch medzi lekárnikmi vo Francúzsku združenými v ONP, ako aj porušenia článku 82 ES.

80 Zo spisu okrem toho vyplýva, že existuje viacero rozhodnutí francúzskej Conseil de la concurrence dochádzajúcich k záveru, že ONP a/alebo jej orgány sa dopustili porušení práva hospodárskej súťaže a že francúzsky kasačný súd potvrdil najmenej jedno z týchto rozhodnutí. Na rozdiel od toho, čo tvrdia žalobkyne a bez ohľadu na to, že tieto rozhodnutia sa týkali sekcie A a nie sekcie G v rámci ONP, ide o ďalší nepriamy dôkaz, ktorý umožňoval Komisii domnievať sa, že ONP a žalobkyne nemožno *a priori* vylúčiť z pôsobnosti článku 81 ES, keďže niektorých členov sekcie A a sekcie G možno kvalifikovať ako podniky a keďže existencia úloh vo verejnom záujme vymedzených zákonom nevylučuje ani u jednej z týchto sekcií, že by mohla prijať akty prekračujúce tento zákonný rámec a v rozpore s článkom 81 ES.

81 Napokon, pokiaľ ide o odkaz žalobkýň na rozsudky Apothekerkammer des Saarlandes a i. a Komisia/Taliansko, už citované v bode 62 vyššie, z ktorých vyplýva, že štát môže v rámci ochrany takých základných zásad, akou je napríklad verejné zdravie, regulovať podmienky, za akých komora vykonáva zápis v prípade povolania, ktoré je samo regulované, treba uviesť, že tieto rozsudky sa v podstate zaoberajú uplatňovaním článkov 43 ES a 56 ES týkajúcich sa slobody usadiť sa a voľného pohybu kapitálu na vnútroštátne právne úpravy podmienok výkonu povolania lekárnika. Tieto rozsudky sú však irelevantné pre výsledok sporu, pretože z judikatúry vyplýva, že skutočnosť, že pravidlá neobmedzujú voľný pohyb, pretože aké také nemajú nič spoločné s hospodárskou činnosťou, neznamená ani to, že dotknutá činnosť je zákonite vyňatá z pôsobnosti článkov 81 ES a 82 ES, ani to, že tieto pravidlá nespĺňajú podmienky na uplatnenie týchto článkov (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok Súdneho dvora z 18. júla 2006, Meca-Medina a Majcen/Komisia, C-519/04 P, Zb. s. I-6991, bod 31).

82 Z uvedeného vyplýva, že Komisia sa mohla v štádiu, v ktorom bolo prijaté napadnuté rozhodnutie domnievať, že ONP a žalobkyne sú združeniami podnikov v zmysle článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003. Nebolo preto preukázané, že Komisia porušila toto ustanovenie tým, že kvalifikovala adresátov napadnutého rozhodnutia ako združenia podnikov.

83 Treba preto zamietnuť druhú časť tretieho žalobného dôvodu a teda aj tretí žalobný dôvod v celom rozsahu.

84 Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobu treba zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

85 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyne nemali vo veci úspech, je opodstatnené rozhodnúť, že budú znášať vlastné trovy konania, a zaviazať ich na náhradu trov konania, ktoré vznikli Komisii, v súlade s jej návrhmi.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. **Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP) a Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG) sú povinné nahradiť trovy konania.**

Czúcz Labucka O'Higgins

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 26. októbra 2010.

Podpisy